

Henkilökuvassa Kyösti Ratia

Betoni-lehden henkilögalleriassa on haastateltavana infrarakentamisen laaja-alaisena erikoisasiantuntijana YIT Infra Oy:ssä työskentelevä DI **Kyösti Ratia** (s. 1973 Turengissa).

Haastattelijana ja toimittajana:
Dakota Lavento

Kyösti Ratia on armoitettu esiintyjä. Hän hallitsee asiansa ja pursuaa yksityiskohtaisilla faktoilla terästettyjä tarinoita. Kun Raide-Jokeri palkittiin Vuoden Betonirakenne 2023 -kilpailun voittajana, Ratia hankkeen tekniikkapäällikkönä toden teolla otti yleisönsä.

Kyöstin kanssa on hirmuisen mukava jutella. Aikaa tosin pitää varata, sillä sitä totisesti kuluu.

Mies naurahtaa: "Puhun paljon ja tiedän sen. Erään työkaverini sanoin: Kyösti, sinä se olet kova poika puhumaan."

Ratia käyttää puhujanlahjojaan. Hänen kalenterissaan on muutaman viikon ajalla Aalto-yliopiston Rakennusinsinöörikillan vuosijuhlissa pidetty juhlapuhe, kokemusasiantuntijapuheenvuoro Autismiliiton webinaarissa, Hämeen AMK:n liikennetekniikan ratikkakurssilla pidetty luento sähköturvallisuusasioista ratikkahankkeissa ja toinen kokemusasiantuntijapuheenvuoro lasten omaishoitajille.

Matkasaarnaajaksi Ratiaa ei silti voi mieltää, sillä hänellä on toki päivätyönsäkin. YIT on mukana allianssimallilla toteutettavassa Kupittaaan Kärki -hankkeessa Turussa ja Ratia työskentelee siinä infran ja allianssitoiminnan erityisasiantuntijana.

Jäätelötehtaan varjossa

Kyöstin lapsuudenkodin sijainti oli erinomainen. Hän asui Turengissa vastapäätä jätskitehdasta. Perheeseen kuuluivat toimittajana työskentelevä isä, perhepäivähoitajaksi Kyöstin syntymän jälkeen ryhtynyt äiti ja kaksi vanhempaa veljeä äidin aiemmasta avioliitosta.

Perheeseen syntyi vielä tytär neljä vuotta Kyöstin jälkeen.

"Meillä oli uusioperhe, vaikka sanaa ei silloin vielä käytetty", Ratia huomauttaa.

Isä kustansi pientä paikallislehteä ja pikku-Kyösti kulki usein painotalossa mukana. Hän oli sanavalmis kersa. "Kerrotaan, että olen kolmivuotiaana istunut lehtipunttien päällä ja plärännyt uunituoreen lehden läpi todeten, että lehti on ihan huono, kun siinä ei ole yhtään Kekkosen kuva!"

Kun Kyösti oli viisivuotias, perhe muutti Jokelaan. Siellä hän kävi koulunsa.

Koulunkäynti oli helppoa, uuden oppimisen hauskaa ja tiedonjano kova. Jälkikäteen Ratia on ymmärtänyt, että hänen oppimisensa perustui läsnäolemiseen, kuullun ymmärtämiseen, tehtävien tekemiseen ja hyvään muistiin.

Tieto tarttui koulussa päähän liiankin helposti, vaivaa näkemättä. Kokeisiin ei juuri tarvinnut lukea.

"Englanti ensimmäisenä vieraana kielenä olikin jo hankalampi asia, sillä tietyssä vaiheessa edistyminen olisi edellyttänyt sanaston opiskelusta ulkoa."

Lukio kotipaikkakunnalla oli mukavuudenhaluisen nuorukaisen valinta. "Sisko lähtikin sitten Kallion ilmaisutaidon lukioon."

Lukion läpi Ratia muistelee luistelleensa entiseen tapaan eikä hän kirjoituksiinkaan varsinaisesti suuremmin panostanut. Pitkän matikan ylioppilaskokeessa hän jätti viimeisen tehtävän tekemättä, sillä se ei lähtenyt välittömästi avautumaan. "Laskin saavani joka tapauksessa ällän."

Aikaa pohtimiseen olisi kuitenkin ollut vielä puolitoista tuntia.

Samalla rutiinilla sujuivat myös Otaniemmen Teknillisen korkeakouluun pääsykokeet.

Matematiikka, erityisesti monimutkaiset laskutehtävät, ovat Ratiasta edelleen todella mielenkiintoisia.

Vaiherikas opintopolku

Nähtävästi Kyösti Ratia ei ollut niitä nuoria, jotka yötä myöten ahdistuneena pohtivat tulevaisuudensuunnitelmiaan. Ainakaan hän ei sitä nykyään myönnä.

Taipumukset taisivat ohjata matemaattis-teknilliseen suuntaan. Rakentaminen tuntui luonteelta, sillä Kyösti oli jo ala-asteikäisenä alkanut tienata rakentamalla.

Arkkitehtia hänestä ei olisi voinut tulla, sillä omien sanojensa mukaan hän ei ollut riittävän hyvä piirtäjä.

Pääainetta valitessa talonrakentaminen ei lopulta kuitenkaan houkutellut riittävästi ja tuohon aikaan kovasti suosittu tuotantotalous tuntui lähinnä nimikekikkailulta ja matemaattinen haaste oli hyvin matala.

Sillat sen sijaan olivat Kyöstistä kerta kaikkiaan upeita rakennelmia. Kyösti oli ihailnut Tukholman siltoja työskennellessään kesätoissa pyörätuolikuljetuksessa. Myös silloisen professorin *Aarne Jutilan* persoonalla oli suuri vaikutus. Ratia valitsi pääaineekseen sillanrakennustekniikan ja sivuaineeksi pohjarakentamisen ja maamekaniikan.

Ratian opinnot eivät edenneet tehokkaasti, vaan venyivät ja vanuivat. Hän valmistui vasta

1 Infrarakentamisen laaja-alaisena erikoisasiantuntijana työskenteleminen edellyttää intoa oppia uutta, hyvää muistia ja kykyä hallita monimutkaisia asiakokonaisuuksia. DI Kyösti Ratia on ollut myös huikean työteliäs ja energinen pikkupojasta lähtien.

vuonna 2003. Työt hidastivat tuohon aikaan monen, varsinkin rakennuspuolen teekkarin ja arkkitehdinkin valmistumista.

Mutta oli siinä muutakin. Ratia huomasi, että urheilulliselle teekkarille oli Otaniemessä tarjolla kaikenlaista kivaa, kuten pallopelejä vaikka vuorokauden ympäri.

Kiltatoimintakin vei aikaa ja pääsihän Kyösti myös ylioppilaskunnan hallitukseen vuoden kuuluneen vaimon siivellä ylioppilaskunnan toiminnan syövereihin.

Lopulta Ratia huomasi, että opinnot ja kokopäivätyö LT-Konsultit Oy:ssä eivät olleet oikein toimiva yhdistelmä. Oli pakko ottaa opintovapaita ja pusertaa viimeiset kurssit sekä diplomityö valmiiksi.

Hirsisiä meluseiniä ja suihkulähde

Työuransa alkuvaiheessa Ratia teki suunnitteluitä, joita monet eivät ehkä osaisi häneen yhdistääkään. Itselleen merkityksellisenä hän nostaa esiin Tuusulantien varressa kohoavat, betonielementtiperustusten varaan pystytetyt

ainutlaatuiset hirsiset meluseinät. Tuusulantietä parannettiin Tuusulan Nummenharjun Asuntomessuja varten ja meluseinät syntyivät kahden nuoren suunnittelijan, rakennesuunnittelija Kyösti Ratia ja muotoilija *Pia Salmen* yhteistyönä.

”Olin työskennellyt hirsimökkityömailla, joten minulla oli jonkinlainen ymmärrys hirsirakenteista”, Ratia kertoo.

Meluseinät ilahduttavat Ratiaa edelleen ohiajaessa. ”Tien puolelta meluseinät ovat kyllä hieman tylsät, mutta toiselta puolelta näkymä on vaihtelevampi. Ja pystyhirsiset kaarevat meluseinät ovat hienoin osa kokonaisuutta.”

Ratia on ollut suunnittelemassa myös suihkulähdettä. Lanunaukio on kuvanveistäjä *Olavi Lanun* kunniaksi kävelykaduksi muutettu Vapaudenkadun ja Aleksanterinkadun välinen osa Lahden Rautatienkatua kaupungin ydinkeskustassa. Suihkulähde sijaitsee aukion Aleksanterinkadun puoleisessa päässä. Ratia päätyi vesiaiheen betonirakennesuunnittelijaksi, kun hänen työnantajansa voitti suunnit-

Ratian perhealbumi

nittelutarjouskilpailun. Kenelläkään ei kyllä ollut vastaavasta projektista vielä kokemusta.

”Altaan muoto oli kyllä selkeä, mutta piti selvittää, miten se toteutetaan kivistä ja vedeneristys hoidetaan – vesiteknikasta, kuituvalaistuksesta ja valoprojektorista nyt puhumattakaan. Konehuone tuli naapurikiinteistön kellariin.”

Joitakin vuosia sitten lahtelaiset teekkarit juhlivat altaalla, mikä kovasti lämmitti Ratian mieltä.

Haastavia infrakohteita

Urakointipuolelta Ratialla on erityisesti jäänyt mieleen vuoden lopulla 2014 liikenteelle avautunut, Skanskan toteuttama Sepänkylän ohikulkutien rakentaminen VT8:lla Vaasan ja Mustasaaren alueella. Tieosuuden pituus oli noin yhdeksän kilometriä ja siihen sisältyi 13 liittymää ja kymmenen siltaa. ”Muutimme melkein kaikkien siltojen muotoa ja mallia. Teimme paljon pohjavahvistuksia ja monenlaisia paalulaattoja. Roolini hankkeessa oli suunnittelupäällikkö, mutta koska ohjasimme niin paljon suunnittelua, olin oikeastaan pääsuunnittelijankin tehtävässä.”

Jotta haasteet eivät siihen olisi loppuneet, Sepänkylän ohikulkutien rakentaminen oli

myös tietomallinnuksen INFRA-FINBIMin suurin pilottihanke.

Kuusi vuotta kestäneessä Raide-Jokeri-allianssissa Ratia työskenteli tekniikkapäällikkönä allianssin projektiryhmässä kesäkuusta 2018 joulukuun loppuun 2022. Hänen vastuullaan oli koko hankkeen suunnittelun johtaminen, tekniikkaryhmien yhteensovitus sekä sähköturvallisuuden yhteensovitus. KAS-vaiheessa hän oli mm. teknisten sidosryhmien ja geotekniikan tuotannon sekä päätepy-säkkialueiden kehittämisen vastuuhenkilö ja hengästyttävän paljon muuta.

Ratialle Raide-Jokeri oli runsaasti aikaa ja energiaa nielevä projekti, mutta myös hyvin mieluinen. Hän sanoo, että vaikkakin rooli oli raskas, se oli kuin hänelle räätälöity, vartalonmyötäinen puku.

Ratian mukaan hänen ympärilleen Raide-Jokerissa osui sattumalta hyvin samanhenkisiä ihmisiä.

”Lähimmistä työkavereista voin sanoa, että löysin ystäviä isolla Y:llä.”

Suuressa ja monimutkaisessa hankkeessa tekniikkapäällikölle tulee ratkottavaksi kaikenlaisia ongelmia. Sellaista se on eikä siltä voi välttyä. ”Jouduin tekemään rajujakin päätöksiä

2 Kyösti pääsi pikkupoikana usein toimittajaisän mukana juttukeikoille. Varhaislapsuutensa hän asui Turengissa jäätelötehdasta vastapäätä.

ja jälkikäteen ajatellen, ehkä olisi pitänyt olla vieläkin röyhkeämpi.”

Toisaalta Ratia kyllä huomasi, että häneen luotettiin ja että häntä arvostettiin. Se kantoi. ”Toivottavasti minäkin pystyin näyttämään, että luottamus ja arvostus oli molemminpuolista,” hän sanoo.

Kyöstin oma ratikka

Syksyllä 2023 Ratia täytti 50 vuotta ja päätti järjestää juhlat. Hän osti Raide-Jokerivaunun yksityisajoon ja kutsui juhla-ajelulle lapsikaverinsa perheineen, sukulaisia ja naapureita juhla-ajelulle. Juhlavaunu matkasi Itäkeskuksesta Keilaniemeen ja takaisin Huopalahteen asti. Matkan aikana Ratia kertoi, mitä hän oli vuosien kuluessa hankkeessa tehnyt ja vastasi kysymyksiin.

Yksi serkuista kertoi pikkutyttönä haaveileensa omasta junaradasta. Nyt hän kateellisenä totesi, että Kyöstillä olikin ratikka!

Syntymäpäivän sankari leijui ratikka-ajelun jälkeen niin onnensa kukkuloilla, ettei oikein saanut edes nukuttua. Oli niin hienoa saada kertoa elämän tärkeimmille ihmisille, mitä on saanut aikaan.

Perhe on Ratialle hyvin tärkeä. Hänen CV:sään komeilee ikäluokkansa miespuoliselle

3 Kyösti Ratia perheen Luna-sheltien kanssa ulkoilemassa.

Ratian perhealbumi

diplomi-insinöörille harvinainen merkintä: Erityistehtävät: vanhempain- ja hoitovapaa sekä isäkuukausi 1-8/2008 ja 3-5/2011.

Ratia sanoo, että hänelle täyden vanhempain- ja hoitovapaan käyttäminen oli itsestäänselvyys jo vuosia ennen kuin lapsista oli tietoaan. "Sehän on osa lapsien kanssa olemista ja touhuamista", hän puuskahtaa.

Perhe, kestävän kehityksen aihepiirissä asiantuntijatehtävissä työskentelevä vaimo, kaksi lasta, sheltie-koira sekä toisen lapsen marsut asuvat omakotitalossa Maununnevalle Helsingissä.

Tasapainoa kirjolla

Kun autismikirjo, ADHD sekä ADD tulivat joi-takin vuosia sitten Ratialle tutuiksi termeiksi, hän alkoi miettiä tarkemmin myös itseään ja omaa jaksamistaan. "Kirjodiagnoosihan usein peritään jälkikasvulta", hän hymähtää.

Vihjeitä olisi kyllä matkan varrella ollut, jos niitä olisi älynnyt tarkastella.

Ratia oppi nuorena poikana tekemään justiinnsa niin paljon töitä kuin sitä oli tarjolla, eikä oikein päässyt tavasta pois. Se johti väliin raskaampiinkin aikoihin.

"Olin alkanut pohtia, olikohan pääni hyperaktiivinen. Sitä esiintyy suvussa."

Sitten olivat ne oppimisvaikeudet tai pikemminkin opiskeluvaikeudet. Ratia ei oppinut aikanaan opiskelemaan, koska tieto tarttui ilmankin.

Monella kirjolla olevalla on voimakkaita erityiskiinnostuksenkohteita. "Kyöstillä se on erityisesti tieto", Ratia sanoo.

Kaikki tämä selittää, miksi Ratia on, kuka hän on. "Se on rikkaus. Siksi minulla on niin paljon tietoa niin monesta asiasta. Ja koska minulla on hyvä muisti, tieto pysyy tallessa. Pystyn myös jalostamaan sitä. Pää on käynyt kyllä kovilla, mutta kaikki tieto on muokkautunut ja olen sitä moneen kyennyt hyödyntämään."

Ylikierroksilla käyminen on vaatinut elämän rauhoittamista. Kevyempää työtähtä. ADHD-diagnoosin ja lääkityksen Ratia sai vähän yli vuosi sitten. Läheiset ovat muutoksen jo voineet nähdä. "Vaimo sanoo, että kerron tarinoita yhtä paljon kuin ennenkin, mutta lopetan edellisen ennen uuden aloittamista."

Työ Autismiliitossa kokemusasiantuntijana on nykyisin Ratialle tärkeä ja rakas harrastus. Hän haluaa auttaa autisteja sekä autististen lasten vanhempia ja puhua erilaisuuden hyväksymisestä.

Pallopelit ovat edelleen lähellä Ratian sydäntä. Aktiivisemmin hän harrastaa tosin vain salibandyä. Hän käy lenkillä koiran kanssa ja nikkaroi kotosalla ja mökillä.

Kupittaan Kärki-kumppanuushankkeen kanssa Ratialla riittää puuhaa vuoteen 2027. YIT:n lisäksi hankkeessa ovat mukana Lundén Architecture, Renell Käppi Arkkitehdit sekä nimettyinä alihankkijoina COBE, WSP Finland ja AFRY. Turkuun rakennetaan 300 000 kerosneliometriä toimistotilaa ja asuntoja, mm. Turun ammatti-instituutin Taito-kampuksen opetustiloja noin 25 000 m².

Kumppanuushankkeen tilaajat ovat Turun kaupunki ja Turun TeknologiaKiinteistöt Oy.

Hankkeen infra-osuuteen kuuluu Helsinginkadun ja radan ylittävä kansi sekä pysäköintilaitokset 1500 autolle. Taito-kampuksen rakentaminen alkaa kaavan valmistuttua ensi vuoden 2025 alussa ja infran keväällä vuoden päästä.

Haastavia ja innostavia infrahankkeita Ratian työelämään kuuluu myös siis jatkossa.